

Fremtidens velstand og velfærd – kort fortalt

Velfærdsreformer og
investeringer i fremtiden

April 2006

Regeringen

Fremtidens velstand og velfærd – kort fortalt

Velfærdsreformer og investeringer i fremtiden

Fremtidens velstand og velfærd – kort fortalt

Velfærdsreformer og investeringer i fremtiden

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Information

Herstedvang 4

2620 Albertslund

Telefon: 43 63 23 00

Fax: 43 63 49 69

E-mail: Schultz@schultz.dk

Hjemmeside: www.schultz.dk

Omslag: b:graphic

Tryk: Schultz Grafisk

Oplag: 5.000

Pris: Gratis (ekskl. porto og ekspeditionsgebyr)

ISBN: 87-7856-779-3

Elektronisk publikation:

Produktion: Schultz

ISBN: 87-7856-780-7

Publikationen kan bl.a. hentes på

Statsministeriets hjemmeside: www.stm.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside: www.oem.dk

Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk

Forord

Regeringen præsenterer hermed sit udspil til en reform af det danske velfærdssystem. Reformen skal ruste det danske samfund stærkere til at møde udfordringerne fra globalisering. Den skal skabe bedre betingelser for vækst, velstand og velfærd i fremtiden.

Vi sætter fem pejlemærker:

- Vi vil sikre holdbar finansiering af fremtidens velfærd. I de kommende år bliver der flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Vi lever længere, og derfor er det naturligt, at vi også gradvist trækker os lidt senere tilbage fra arbejdslivet. Reformerne sikrer balance i samfundets økonomi, både på kort og langt sigt.
- Vi vil øge beskæftigelsen. Reformerne forventes at øge beskæftigelsen med 125.000 i 2025 stigende til over 150.000 i 2040.
- Vi vil sikre, at der er midler til øgede investeringer i Danmarks fremtid. Gennem de foreslåede reformer bliver der gradvist skaffet 13 mia. kr. ekstra årligt til blandt andet forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri.
- Vi vil sikre en stærk sammenhængskraft i det danske samfund. Alle skal med, og alle skal have en chance. Der skal blandt andet være ungdomsuddannelse til alle, bedre tilbud om voksen- og efteruddannelse til dem

med de korteste uddannelser samt en styrket indsats for at få indvandrere i arbejde.

- Vi ønsker, at forandring skal gå hånd i hånd med tryk-
hed. Når det gælder tilbagetrækning fra arbejdsmarke-
det, er det vigtigt, at alle får ordentlig tid til at indrette
sig på de nye regler. Derfor træder denne del af reformen
først i kraft i 2017, og forhøjelsen af efterløns- og
pensionsalderen gennemføres gradvist frem til 2025.

Det skal kunne betale sig at arbejde, at uddanne sig, at investere og at spare op. Regeringen ønsker, at hver enkelt borger får større frihed og føler et større personligt ansvar for sin egen tilværelse. Borgerne skal have en udstrakt valgfrihed mellem forskellige offentlige og private løsninger på velfærdsopgaver.

Men regeringen ønsker også et samfund uden store skel. Et samfund, hvor der er lige muligheder for alle. Der skal være frihed til at tjene penge, men også et socialt sikkerhedsnet, når et menneske kommer ud for ledighed, sygdom eller andet, hvor den normale indkomst forsvinder.

I forhold til andre lande har vi i Danmark nogle høje sociale ydelser og dagpenge ved ledighed, sygdom mv. Til gengæld har vi også et fleksibelt arbejdsmarked, hvor arbejdsgiverne kan ansætte og afskedige medarbejdere stort set uden lovgivningsmæssige restriktioner. Kombinationen af fleksibilitet og social trykthed bidrager til en stærk konkur-

renceevne. Regeringen ønsker at holde fast i denne stærke danske model.

Imidlertid ønsker regeringen at forstærke indsatsen for at hjælpe de ledige ud af den passive forsørgelse og over i aktiv beskæftigelse eller uddannelse. Derfor indeholder reformen også en række initiativer, der sigter på at give de ledige et tilbud om job eller uddannelse på et tidligere tidspunkt end i dag.

Regeringen ønsker at udvikle og forny det danske velfærdssamfund, således at det er robust over for den stadig kraftigere internationale konkurrence, og således at det har fokus på at hjælpe de svageste og mest udsatte grupper.

Vi betragter det som en national opgave at klare denne udfordring. Vores udgangspunkt er godt. Dansk økonomi er historisk stærk. Det er nu, at vi har mulighederne for i god tid at træffe afgørende beslutninger, der kan sikre fremtidens velfærdssamfund. Vi inviterer derfor alle Folketingets partier til et bredt samarbejde om en langsigtet reform, der kan bidrage til at gøre gode tider langtidsholdbare.

Anders Fogh Rasmussen

Bendt Bendtsen

Fremtidens velstand og velfærd

Det går godt i Danmark. Vi har en stærk økonomi. Beskæftigelsen er høj og stigende. Ledigheden er historisk lav og faldende. Væksten er høj.

Der er store overskud på de offentlige budgetter og på betalingsbalancen. Den offentlige gæld nedbringes i højt tempo, og udlandsgælden er nu bragt ud af verden.

Velstanden er høj i Danmark. Samtidig er indkomstforskellene blandt de mindste i verden og den sociale mobilitet blandt de højeste. Det bidrager til en stor sammenhængskraft.

Men selv om det går godt i Danmark, står vi over for vigtige udfordringer i årene fremover.

Den indre udfordring ...

... drejer sig især om, at der gradvist bliver flere ældre og færre til at arbejde. Det skyldes bl.a., at vi lever længere. Det er en positiv udvikling. Men det stiller også nogle krav.

Flere ældre medfører stigende udgifter til efterløn, folkepension, ældrepleje og sundhed. Og færre til at arbejde indebærer færre til at betale skat. Det betyder, at de offentlige udgifter med tiden kan blive en del større end indtægterne.

De overskud, vi har i dag, kan med andre ord blive vendt til underskud. For regeringen er svaret hverken at sætte skatten i vejret eller at skære i den offentlige service. Løsningen er i stedet at sikre, at flere leveår omsættes til flere aktive arbejdsår.

Samtidig skal det økonomiske opsving bruges offensivt til at få flere i job. Det gælder alle, der har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, heriblandt indvandrere og efterkommere.

Den ydre udfordring ...

... skal ses i lyset af, at verden omkring os er i stadig forandring. Det hænger sammen med globaliseringen og udviklingen af ny viden og teknologi.

Danmarks åbenhed over for verden og vores aktive deltagelse i den internationale økonomi er en forudsætning for vores velstand.

Men øget international konkurrence og et højt tempo i udviklingen af ny teknologi stiller også krav. Det stiller krav til omstillingsevne, idérigdom og kompetencer. Det stiller krav til virksomheder og medarbejdere.

Udfordringen er at sikre, at Danmark også i fremtiden er blandt verdens rigeste lande. Og at vi bliver ved med at være et samfund uden store skel.

Regeringens udspil ...

... tager fat på de fremtidige udfordringer. Velfærdsreformer, der øger beskæftigelsen, bidrager til at fremtidssikre velfærdssamfundet.

Samtidig bliver der plads til investeringer i fremtidens velstand og sammenhængskraft.

Hovedindsatsområderne i regeringens udspil er:

- **Investeringer i fremtiden:** Forskning og udvikling, uddannelse, innovation og iværksætteri.
- **Flere aktive år på arbejdsmarkedet:** Hurtigere gennem uddannelserne, senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og en styrket arbejdsmarkedspolitik.
- **Bedre integration:** Flere indvandrere og efterkommere i arbejde og fremtidig indvandring med bedre kvalifikationer.

Regeringens udspil til *Fremtidens velstand og velfærd* bygger bl.a. på det arbejde, der er gjort i Velfærdskommissionen, Globaliseringsrådet og trepartsdrøftelserne om voksen- og efteruddannelse.

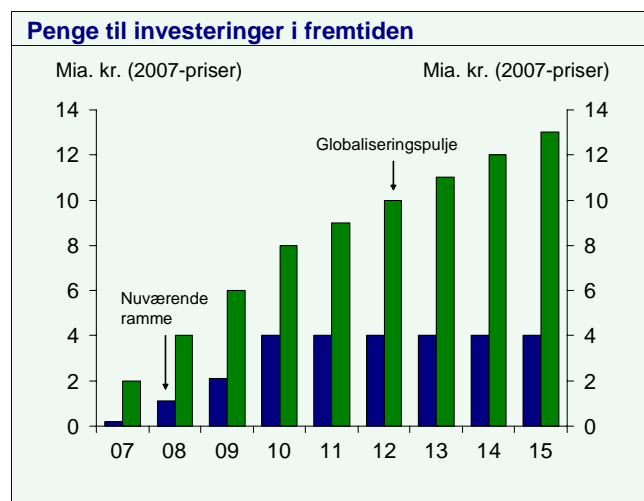
Regeringen indbyder alle Folketingets partier til forhandlinger om velfærdsreformer og investeringer i fremtiden. Regeringens mål er en bred politisk aftale.

Investeringer i fremtiden

Danmark skal være et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund. Vi skal blive bedre til at skabe ny viden og ideer, som kan omsættes i produktion og gode arbejdspladser. Og vi skal sikre, at alle får del i fremgangen.

Det kræver et markant løft i investeringerne i forskning og udvikling, uddannelse, innovation og iværksætteri. Regeringens udkast til globaliseringsstrategi indeholder konkrete forslag, der styrker indsatsen på disse områder.

Regeringen foreslår, at der afsættes en globaliseringspulje til investeringer i fremtiden. Puljen opbygges gradvist og udgør 13 mia. kr. i 2015 (se figur).

Dermed er der penge til ...

... at alle kan få en ungdomsuddannelse

I Danmark får 8 ud af 10 i en årgang en ungdomsuddannelse. I de lande, som klarer sig bedst, er det mere end 9 ud af 10.

- Målet er, at mindst 85 pct. af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse i 2010 og mindst 95 pct. i 2015.

Stort set alle unge starter i dag på en ungdomsuddannelse. Men alt for mange falder fra. Frafaldet skal reduceres – især på erhvervsuddannelserne.

En ungdomsklasse, som erstatter 10. klasse, målrettes unge, der har brug for at forbedre deres forudsætninger for først og fremmest at gennemføre en erhvervsuddannelse.

... at flere kan få en videregående uddannelse

I dag gennemfører 45 pct. en videregående uddannelse.

- Målet er, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang får en videregående uddannelse i 2015.

Bl.a. skal flere tage en uddannelse inden for teknik, natur, IT og sundhed.

... bedre voksen- og efteruddannelse

Kravene til de enkelte medarbejders kvalifikationer vokser hele tiden. Derfor skal vi blive bedre til at forny vores uddannelse gennem hele arbejdslivet.

- Der afsættes bl.a. en pulje på 1 mia. kr. til at sætte skub i voksen- og efteruddannelsesindsatsen.

Især indsatsen over for udsatte grupper – heriblandt læse-, skrive- og regnesvage – skal styrkes.

... en øget indsats mht. forskning og udvikling

Den offentlige indsats med hensyn til forskning og udvikling udgør i dag ca. ¼ pct. af BNP.

- Målet er, at den offentlige forskning og udvikling bringes op på 1 pct. af BNP fra 2010.

Det skal bidrage til, at Danmark bliver blandt verdens mest idérige og højteknologiske samfund.

... styrkelse af innovation og iværksætteri

Innovation sikrer, at der skabes ny viden og nye ideer. En stærk iværksætterkultur er vigtig, når disse ideer skal omsættes til en god forretning og nye arbejdspladser. Derfor skal innovation og iværksætteri have bedre forhold.

- Målet er, at Danmark i 2015 skal være blandt de lande i verden, der er mest innovative, og hvor der er flest vækstiværksættere.

Flere aktive år på arbejdsmarkedet I

Vi lever længere ...

... men bruger kortere tid på arbejdsmarkedet. De unge bruger flere år på uddannelse, og mange raske mennesker trækker sig tidligt tilbage.

Et typisk arbejdsliv er reduceret med 3 år fra 1982 til 2003, selvom levetiden er steget. I samme periode er tiden på pension mv. øget fra 17½ år til 20 år (se figur).

Den tendens kan ikke fortsætte. I de kommende årtier bliver der flere ældre og færre erhvervsaktive, fordi de store efterkrigsårgange trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Og fordi vi lever længere.

Det er naturligvis positivt, at vi lever længere. Det skyldes bl.a. medicinske fremskridt, og at færre bliver

fysisk nedslidt. Derfor får vi flere raske år at leve i.

Men befolkningsudviklingen betyder også en gradvis forøgelse af udgifterne til f.eks. efterløn, folkepension, ældrepleje og sundhed. Og samtidig vil der blive færre til at betale. Derfor vil finansieringen af det danske velfærdssamfund komme under pres.

Flere aktive år ...

... på arbejdsmarkedet kan sikre os mod fremtidige ubalancer i den offentlige økonomi.

Flere aktive år kan opnås ved, at de unge gennemfører deres uddannelse lidt hurtigere, og ved at udsætte det tidspunkt, hvor vi normalt trækker os tilbage fra arbejdsmarkedet.

Regeringen lægger derfor op til gradvise og nænsomme justeringer af reglerne for efterløn og pension. Hertil kommer en række initiativer, der bidrager til, at de unge gennemfører deres uddannelse hurtigere.

Flere aktive år på arbejdsmarkedet vil øge velstanden for den enkelte og i samfundet som helhed.

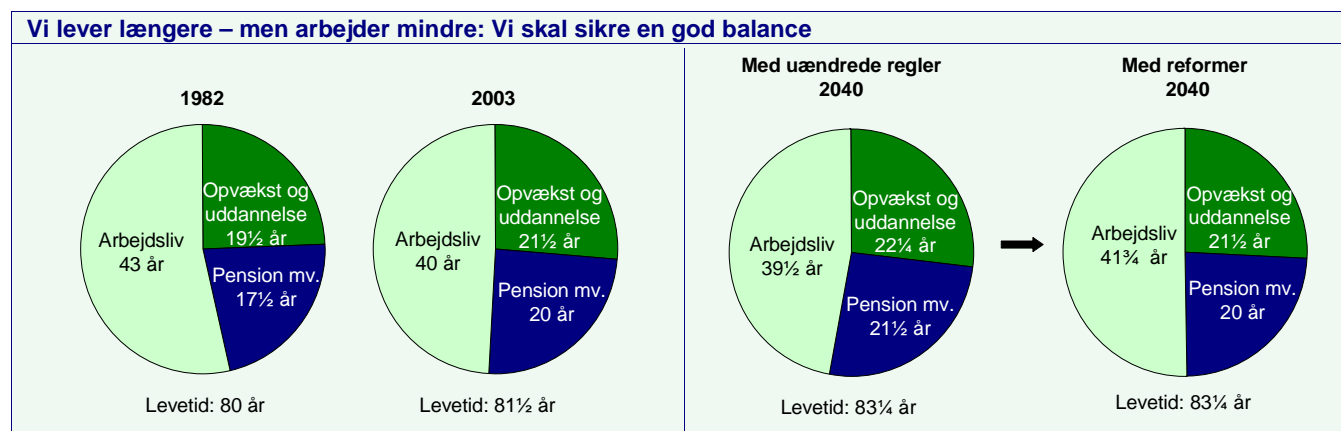
Regeringen vil også forstærke indsatsen for at reducere ledigheden yderligere.

Det skal ske ved at fortsætte den styrkelse af arbejdsmarkedspolitikken, der har bidraget til faldende ledighed i de seneste 10 år. Det vil sikre fortsat fremgang i beskæftigelsen for udsatte grupper.

Unge hurtigere igennem ...

... uddannelsessystemet vil bidrage til, at den enkelte kan bruge sin uddannelse aktivt i flere år på arbejdsmarkedet.

Danske unge bliver forholdsvis sent færdige med deres videregående uddannelse. Det skyldes bl.a. sen studiestart. Men det skyldes også, at danske studerende bruger ret lang tid på at gennemføre deres studier.

Flere aktive år på arbejdsmarkedet II

De økonomiske vilkår for de studerende er blandt de bedste i verden. Det skal de blive ved med at være. Men bl.a. SU'en skal indrettes, så de unge tilskyndes til at blive hurtigere færdige med deres studier.

- Målet er, at de unge på længere sigt som hovedregel færdiggør deres videregående uddannelse, når de er omkring 25 år.

Regeringen foreslår bl.a.:

- SU-stipendiet gøres afhængig af studiestart og fremdrift i studiet.
- SU begrænses til normeret tid.
- Fribeløbet forhøjes.
- Universiteterne skal følge op i forhold til fraværstruede studerende.

Senere tilbagetrækning ...

... skal sikre, at flere raske leveår omsættes til flere aktive år på arbejdsmarkedet. I takt med, at vi får bedre helbred og lever længere, er det naturligt gradvist at udsætte det tidspunkt, hvor vi normalt trækker os tilbage fra arbejdslivet.

- Målet er at øge den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder med mindst 1½ år.

Derfor tilpasses reglerne for efterløn og pension, så længere levetid og flere raske år også medfører flere aktive år på arbejdsmarkedet.

Ændringerne i reglerne for efterløn og pension indføres gradvist og med langt varsel. Så får alle god tid til at indrette sig på de nye forhold. Personer, der er 50 år eller derover ved udgangen af 2006, berøres ikke af ændringerne.

Regeringen foreslår bl.a.:

- Folkepensionsalderen hæves gradvist fra de nuværende 65 år til 66 år i 2023 og til 67 år i 2025.
- Efterlønsalderen hæves gradvist fra de nuværende 60 år til 61 år i 2017, til 62 år i 2019 og til 63 år i 2021. Efterlønsperioden er dermed 4 år.
- Efterløn målrettes personer med et langt arbejdsliv bag sig.
- Bidraget til arbejdsløshedsforsikring sættes ned, og efterlønsbidraget sættes tilsvarende op.
- Personer, der ønsker at fravælge efterlønsordningen, kan få en særlig kompensation på 65½ pct., når indbetalte efterlønsbidrag overføres til en pensionsordning.

Forøgelsen af efterløns- og pensionsalderen sker i en periode, hvor jobmulighederne er ekstraordinært gode. Uden reformer ville der således hvert år være 10-15.000 flere, der forlader arbejdsmarkedet, end der kommer til.

Beskæftigelsesmulighederne for de ældre vil derudover blive styrket i kraft af en samlet indsats, som

sigter på at forebygge nedslidning, fjerne aldersdiskrimination og nedbringe ledigheden.

Samtidig vil der naturligvis fortsat være mulighed for at nedslidte kan trække sig tilbage før tid via førtidspension.

Efter 2025 er det et sigtepunkt at efterløns- og pensionsalderen skal stige i takt med levetiden for ældre.

Forstærket indsats ...

... for at nedbringe ledigheden skal være med til at forhindre, at flaskehalse på arbejdsmarkedet kommer til at bremse de seneste års økonomiske fremgang.

Hvis de gode konjunkturer skal udnyttes fuldt ud, kræver det, at de ledige aktivt står til rådighed for arbejdsmarkedet og søger de jobs, der findes.

Derfor foreslår regeringen en række initiativer, der bygger videre på det seneste årtis succesfulde reformer af arbejdsmarkedspolitikken.

Initiativerne omfatter bl.a.:

- At jobsøgende skal fokusere mere på ledige job.
- Rådighedsvurdering af ledige hver 3. måned.
- Straksaktivering ved manglende reel rådighed.
- Fuldtidsaktivering af forsikrede ledige efter 2½ år.

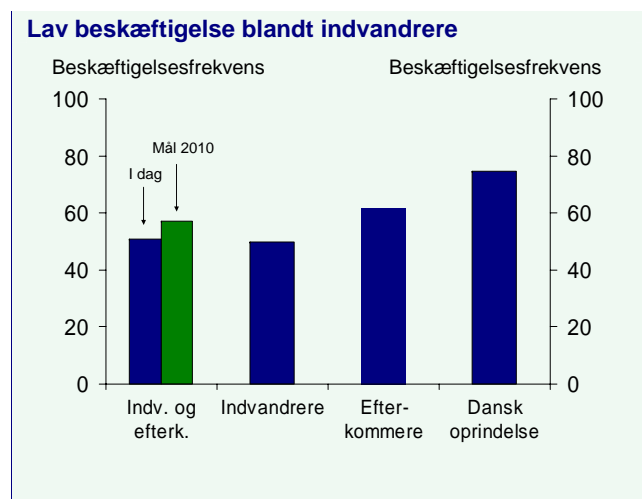
Bedre integration

Beskæftigelse er vejen ...

... til integration af indvandrere og efterkommere i det danske samfund. Et job giver mulighed for at forsørge sig selv og sin familie – mulighed for at bidrage til fællesskabet.

Derfor skal flere indvandrere og efterkommere i job (se figur). I de senere år er beskæftigelsen steget blandt indvandrere og efterkommere. Der er gennemført mange initiativer, og det går den rigtige vej.

Den stærke danske økonomi giver et godt afsæt til at skabe beskæftigelse for mennesker, som har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Regeringen foreslår en række yderligere initiativer. Hovedelementerne er:

- Plads til flere indvandrere på virksomhederne bl.a. via fornyet firepartsaftale.
- Løntilskudsordning målrettet personer med ringe beskæftigelsesmuligheder.
- Øget indsats for den enkelte bl.a. via udvidet ret og pligt til aktivering for kontanthjælpsmodtagere.
- En mere effektiv kommunal integrationsindsats.
- Styrket håndholdt indsats via flere jobkonsulenter.

Herudover kan større indvandring af højt kvalificeret arbejdskraft bidrage til at forlænge det nuværende økonomiske opsving.

Danmark skal stå stærkere ...

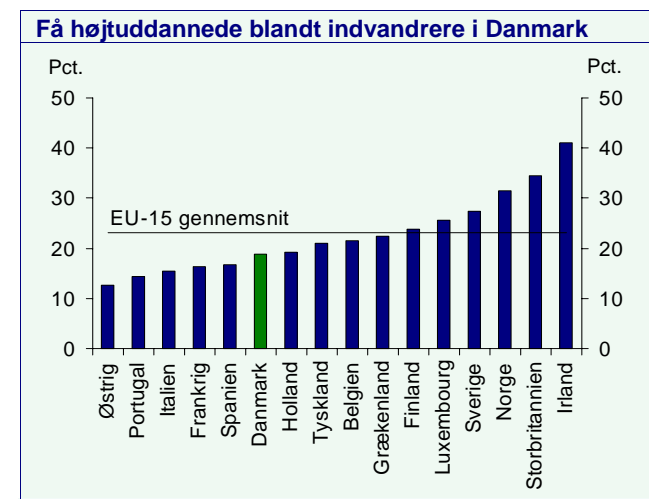
... i konkurrencen om højt kvalificeret international arbejdskraft. Sammenlignet med en række andre lande har indvandrere til Danmark et forholdsvist lavt uddannelsesniveau (se figur).

I Danmark er ca. 20 pct. af indvandrerne højt uddannede. Det er et stykke under EU-gennemsnittet. Det er også lavere end i Sverige, Norge og Finland.

De senere års ændringer i udlændingepolitikken har mindsket indvandringen fra en række ikke-vestlige lande, mens indvandringen fra vestlige lande er øget.

Der er gode muligheder for at gennemføre yderligere initiativer. Regeringen foreslår bl.a.:

- Udvidelse af den såkaldte jobkortordning til også at omfatte udlændinge med jobtilbud med en løn på mindst 375.000 kr. om året.
- Etablering af en green card-ordning for særligt kvalificerede udlændinge og studerende, der færdiggør deres uddannelse i Danmark.
- Test i dansk og samfundsforhold forud for familiesammenføring.
- Ny integrationseksamen, som indfører nye krav for tidsbegrænset opholdstilladelse og ret til kontanthjælp i stedet for starthjælp.

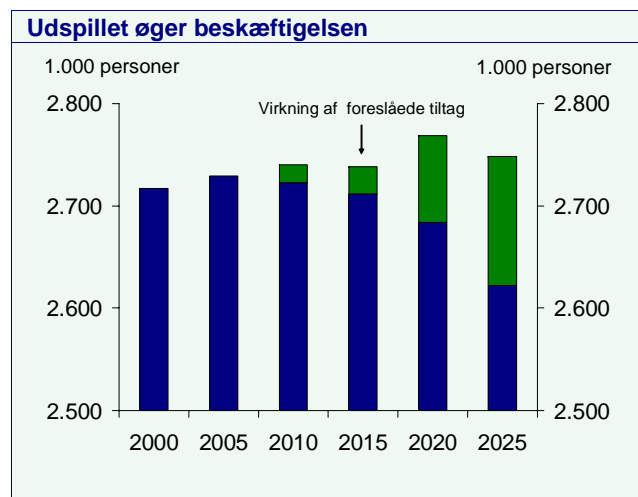
Udspillet virkninger på samfundsøkonomien

Regeringens udspil ...

... øger arbejdsstyrken og beskæftigelsen og giver dermed højere velstand. Sammenlignet med en situation uden reformer øges beskæftigelsen med 125.000 personer i 2025 stigende til over 150.000 i 2040.

De forslag, som indebærer senere tilbagetrækning, giver det største bidrag til højere beskæftigelse med knap 85.000 personer i 2025 og godt 100.000 i 2040.

De øvrige initiativer – herunder bedre integration af indvandrere, forstærket arbejdsmarkedspolitik, gode ungdomsuddannelser til alle og hurtigere studiegen-nemførelse – ventes samlet set at øge beskæftigelsen med 45.000 personer i 2025 og 50.000 i 2040.

De kommende årtiers befolkningsudvikling med flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder medfører ellers en tendens til faldende beskæftigelse.

Regeringens udspil imødegår denne tendens. Dermed kan det nuværende høje niveau for beskæftigelsen opretholdes i de kommende årtier (se figur).

Regeringens udspil ...

... sikrer balance i den offentlige økonomi på længere sigt og skaber samtidig plads til investeringer i fremtiden, der kan påbegyndes her og nu (se figur).

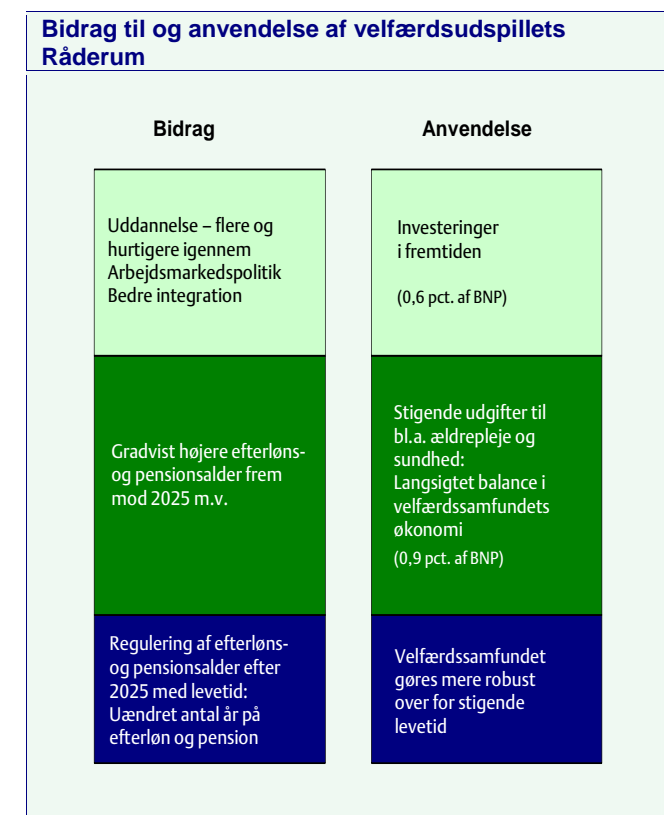
De foreslåede initiativer frem mod 2025 skaber et økonomisk råderum på godt 1½ pct. af bruttonationalproduktet. Heraf anvendes knap 1 pct. af BNP til at finansiere stigende udgifter til ældrepleje, sundhed mv. i takt med, at vi bliver flere ældre, mens 0,6 pct. af BNP bruges til investeringer i forskning, uddannelse, innovation og iværksætterier mv.

De øgede investeringer i fremtiden indebærer højere vækst i de offentlige udgifter frem mod 2015. Når målene med hensyn til forskning og uddannelse er nået, flader udgiftsvæksten ud.

Herudover betyder forslaget om regulering af aldersgrænserne for efterløn og pension efter 2025, at fi-

nansieringen af velfærdssamfundet bliver mere robust over for stigende levetid.

De foreslåede velfærdsreformer betyder, at Danmark vil være et af de lande i verden, der er bedst rustet til at håndtere det fremtidige pres på de offentlige finanser.

Oversigt over regeringens udspil I

Regeringens udspil	Investeringer i fremtiden	Investeringer i fremtiden
<p>Regeringens udspil indeholder forslag på følgende områder:</p> <p>Investeringer i fremtiden</p> <ul style="list-style-type: none">• Flere penge til forskning• Ungdomsuddannelse til alle• Flere med videregående uddannelse• Styrket voksen- og efteruddannelse• Styrket innovation og iværksætteri <p>Flere aktive år på arbejdsmarkedet</p> <ul style="list-style-type: none">• Hurtigere gennem uddannelserne• Senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet• Forstærket indsats for nedbringelse af ledigheden <p>Bedre integration</p> <ul style="list-style-type: none">• Flere indvandrere og efterkommere i arbejde• Fremtidig indvandring med bedre kvalifikationer <p>I det følgende gives en kortfattet oversigt over elementerne i regeringens udspil, hvoraf nogle også indgår i regeringens udkast til globaliseringsstrategi.</p>	<p>Globaliseringspulje</p> <ul style="list-style-type: none">• Der afsættes en globaliseringspulje til investeringer i forskning og udvikling, uddannelse, innovation og iværksætteri. Puljen opbygges gradvist fra 2007 og udgør 8 mia. kr. i 2010 stigende til 13 mia. kr. i 2015. <p>Forskning og udvikling</p> <ul style="list-style-type: none">• Fra globaliseringspuljen foreslås afsat ca. 4½ mia. kr. i 2010 stigende til ca. 6¼ mia. kr. i 2015. Dermed er der penge til at øge den offentlige indsats mht. forskning og udvikling til 1 pct. af BNP i 2010 og fastholde niveauet i de efterfølgende år.• Mindst halvdelen af de offentlige forskningsmidler skal udbydes i åben konkurrence senest i 2010.• Der skal være flere store og langsigtede forskningsprojekter.• Der skal ske en mere systematisk evaluering af forskningskvaliteten.	<p>Ungdomsuddannelse til alle</p> <ul style="list-style-type: none">• Der foreslås afsat ca. 1½ mia. kr. i 2010 stigende til ca. 2½ mia. kr. i 2015. Frigjorte midler bidrager herudover til at finansiere øget aktivitet på ungdomsuddannelserne. Dermed er der penge til, at mindst 85 pct. af en ungdomsårgang kan gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010 og mindst 95 pct. i 2015. <p><i>Bogligt svage elever skal tilgodeses og de stærke udfordres</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne.• Mentorstøtte til unge med særlige behov under uddannelse.• Erhvervsgrunduddannelsen moderniseres.• Trindeling af erhvervsuddannelserne.• Måltretning af undervisningen efter 9. klasse. <p><i>Flere praktikpladser og lavere frafald</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Flere uddannelses- og beskæftigelsesområder skal dækkes af erhvervsuddannelserne og den praktikpladsopsøgende indsats styrkes.• Tilstrækkeligt med praktikpladser. Ellers vil virksomhedernes økonomiske incitament til at indgå praktikpladsaftaler blive øget.

Oversigt over regeringens udspil II

Investeringer i fremtiden

- Praktikpladser i staten skal øges med mindst 25 pct. inden udgangen af 2007. Regeringen vil drøfte måltal for antallet af praktikpladser i kommunerne med KL.
- Handlingsplan for øget gennemførelse på ungdomsuddannelserne.

Unge skal ind på det rette spor – og ikke i passiv forsørgelse

- Ungeindsatsen udvides til også at dække 25-29-årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- Unge på kontanthjælp eller dagpenge tilskyndes til at vælge uddannelse.
- Produktionsskoleydelsen nedsættes til SU-niveau.

Kommunerne skal have et klart ansvar

- Kommunerne skal udarbejde en handlingsplan for, at alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse.
- Kommunernes medansvar, for at alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse, skal præciseres i lovgivning.
- Bortfald af refusion af udgifter til unge under 30 år på kontanthjælp mv.
- En kommunal belønningsordning skal understøtte målsætningen om, at flere unge går i gang med en ungdomsuddannelse og gennemfører den.

Investeringer i fremtiden

Flere med videregående uddannelse

- Der foreslås afsat ca. ¼ mia. kr. i 2010 stigende til ca. 3¼ mia. kr. i 2015. Dermed er der midler til, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang kan få en videregående uddannelse.
- Især skal flere tage en uddannelse inden for teknik, natur, IT og sundhed.

Styrket voksen- og efteruddannelse

Bedre grundlæggende færdigheder

- Større målretning og mere jobnær undervisning i læsning, skrivning og regning for voksne.
- Bedre tilbud til tosprogede.
- Øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det formelle uddannelsessystem.
- Forenklet og permanent jobrotationsordning.
- Flere voksenlærlinge og forbedring af ordningen.
- Brede udbud af videregående voksenuddannelse.
- Adgangen til godtgørelse ved deltagelse i videregående voksen- og efteruddannelse målrettes ikke-faglærte og faglærte.
- Bedre vejledning og rådgivning. Oprettelse af et nationalt videncenter for kompetenceudvikling.

Investeringer i fremtiden

Større aktivitet på det erhvervsrettede område

- Der afsættes en pulje på 1 mia. kr. til finansiering af øgede offentlige driftsudgifter til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet.
- Ny model for godtgørelse på det erhvervsrettede område.
- Mere fleksibel og differentieret deltagerbetaling og ny takststruktur på det erhvervsrettede område.

Styrket innovation og iværksætteri

- Fra globaliseringspuljen afsættes et beløb på ca. ½ mia. kr. om året, så Danmark i 2015 kan blive blandt de lande i verden, som er mest innovative, og hvor der er flest vækstiværksættere.
- Rådgivning og finansiering for iværksættere styrkes og vækstiværksættere præmieres.
- Der iværksettes et program for brugerdriven innovation og en styrket indsats for at markedsføre Danmark som investeringsland og turistmål mv.

Oversigt over elementerne i regeringens udspil III

Flere aktive år på arbejdsmarkedet

Hurtigere gennem uddannelserne

SU'en skal understøtte hurtigere studiegennemførelse

- SU-stipendiet reduceres ved sen studiestart. Der gives øget låneadgang.
- En del af SU'en gøres afhængig af fremdrift på studiet.
- SU begrænses til normeret studietid. Muligheden for SU-slutlån udvides.
- Muligheden for at opspare SU-klip ud over normeret tid afskaffes.
- Fribeløbet forhøjes.

Institutionerne skal tilskynde til hurtigere gennemførelse

- Tidsbegrænsning på specialeskrivning og automatisk eksamenstilmelding.
- Universiteterne skal følge op i forhold til frafaldstruede studerende og der skal ydes bedre studievejledning. Mulighed for hurtig reeksamen.
- Omlægning af universiteternes taxametertilskud for at tilskynde til færdiggørelse på normeret tid.
- Færdiggørelsestaxameter på kandidatuddannelserne.

Flere aktive år på arbejdsmarkedet

Senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Længere levetid skal føre til flere år på arbejdsmarkedet

- Folkepensionsalderen hæves med 1 år i 2023 og med yderligere 1 år i 2025, så den igen udgør 67 år i 2025.
- Efterlønsalderen hæves med 1 år i hhv. 2017, 2019 og 2021, så den udgør 63 år i 2021. Efterlønsperioden vil dermed udgøre 4 år for personer, der går på efterløn efter 2017.
- Personer, der er 50 år eller mere ved udgangen af 2006, berøres ikke af ændringerne.
- Efter 2025 tilpasses efterløns- og folkepensionsalderen i takt med restlevetiden for 60-årige. Dermed kan man forvente at få et nogenlunde uændret antal år på efterløn og pension.

Efterløn skal være et frivilligt tilvalg

- Personer, der er under 50 år ved udgangen af 2006 kan i perioden 2007-2009 få indbetalte efterlønsbidrag tilbagebetalt med særlig kompensation.
- A-kassebidraget nedsættes og efterlønsbidraget hæves tilsvarende.
- Fremover skal man aktivt tilmelde sig efterlønsordningen.
- Efterlønsbidraget skal betales i 30 år. Betaling skal påbegyndes senest, når man fylder 30.

Flere aktive år på arbejdsmarkedet

To års-regel i efterlønsordningen mv.

- Ydelsesniveauerne og den såkaldte 2-årsregel i efterlønsordningen bevares uændret.
- Den skattefri præmie hæves for dem, der er under 50 år ved udgangen af 2006.
- Aldersgrænsen for udbetalinger fra skattebegunstigede pensionsordninger hæves i takt med efterlønsalderen, dog kun for nytegnede ordninger.
- Særskilt modregning i efterlønnen for pensionsudbetalinger modtaget efter det 60. år, men før efterlønsalderen.

Aldersgrænser mv.

- Justering af aldersgrænser for diverse ydelser i takt med forhøjelse af efterløns- og pensionsalder.
- Justering af alder for tilbagetrækning for tjenestemænd i takt med forhøjelse af efterlønsalder.
- Fradrag i tjenestemandspension ved førtidig tilbagetrækning skærpes.
- Delpension udfases.

Harmonisering af dagpengeregler mv.

- Den forlængede dagpengeregulering for de 55-59-årige ophæves. Der indføres ret og pligt til aktivering for 58-59-årige ledige på linje med andre ledige. Dagpengeperioden for over 60-årige forøges fra 2½ til 4 år. Den forstærkede tidlige aktive-ringsindsats for personer i efterlønsalderen fastholdes.

Oversigt over elementerne i regeringens udspil IV

Flere aktive år på arbejdsmarkedet

- Aldersdiskriminerende barrierer fjernes. Aldersgrænsen i forskelsbehandlingsloven hæves fra 65 til 70 år.
- Justering af pligtige tilbagetrækningsaldrer for tjenestemænd.
- Der etableres en fond med et indskud på 100 mio. kr., som skal finansiere konkrete projekter med henblik på at forebygge nedslidning.

Forstærket indsats for at nedbringe ledigheden

- Ledige tilmeldt arbejdsformidlingen skal mindst én gang ugentlig bekræfte at de fortsat er jobsøgende.
- Systematisk rådighedsvurdering af ledige hver 3. måned.
- Skærpet sanktion ved udeblivelser fra kontaktfølgessamtaler.
- Straksaktivering ved manglende reel rådighed.
- Indsats mod sort arbejde.
- Intensiv aktiveringsindsats efter 2½ års på dagpenge.
- Øget beskæftigelseskrav ved genoptjening af dagpengeret.
- Resultatløn i de nye jobcentre.

Bedre integration

Flere indvandrere og efterkommere i arbejde

- Fornytt firepartsaftale om bedre integration.
- Ny målrettet løntilskudsordning.
- Partnerskaber med større virksomheder.
- Udvidet ret og pligt til aktivering for kontanthjælpsmodtagere.
- Varigheden af ret og pligt aktiveringstilbud skal være mindst en måned.
- Flere virksomhedsorienterede jobkonsulenter skal sikre håndholdt indsats.
- Styrkede kommunale incitamenter til en aktiv beskæftigelsesindsats.
- Større tilskyndelse for kommunerne til en effektiv integrationsindsats via finansieringsreform.

Fremtidig indvandring med bedre kvalifikationer

- Udvidelse af jobkortordningen.
- Etablering af en green card-ordning for særligt kvalificerede udlændinge og studerende, der færdiggør deres uddannelse i Danmark.

Bedre integration

- Integrationseksamen som betingelse for tidsubegrænset opholdstilladelse og mulighed for kontanthjælp i stedet for starthjælp.
- Mulighed for at give tilbud til selvforsørgede.
- Test i dansk og samfundsforhold forud for familiesammenføring.